

CIÈNCIA POLÍTICA (codi 25198)

Assígnatura anual – Primer curs

Programa de l'assignatura (Curs 1999-2000)

Professors: Josep M. Vallès, Joan Subirats, Ricard Gomà, Àlex Casademunt

Part I. POLITICA I SOCIETAT

- 1.- Què és política? Els conflictes socials i la seva regulació.
- 2.- El poder polític. Poder, força i autoritat. Els components del poder polític: coacció i legitimitat.
- 3.- Les formes de legitimació. El predomini de la legitimació democràtica.
- 4.- La política com a estructura i com a procés.

Part. II. LES FORMES DE L'ORGANITZACIO POLITICA.-

- 5.- L'organització política. Les formes pre-estatals d'organització política.
- 6.- El sorgiment de l'Estat com a forma moderna d'organització: factors i característiques.
- 7.- L'evolució de l'Estat. De l'Estat absolut a l'Estat liberal de dret. Principis i organització de l'Estat liberal.
- 8.- La transformació de l'Estat liberal i la lluita per la seva democratització.
- 9.- La crisi del liberalisme en el segle XX. Les alternatives: l'Estat feixista i l'Estat soviètic.
- 10.- L'Estat Democràtic i Social o Estat del Benestar. El seu origen, les seves característiques i la seva crisi actual.
- 11.- Democràcies i dictadures en el món contemporani. Característiques. Les transicions polítiques.
- 12.- La forma política estatal en l'actualitat: ¿esgotament i superació de l'Estat?

Part III. LES INSTITUCIONS POLÍTIQUES ESTATALS.-

- 13.- La base humana de l'Estat: població, societat i nació. Conceptes de nació: relacions entre Estat i nació. La delimitació territorial de l'Estat.

14.- La concentració del poder polític estatal: la noció de sobirania. La distribució territorial del poder polític: federalismes i descentralitzacions.

15.- La institucionalització del poder estatal: executius, parlaments i jurisdiccions. La "divisió de poders": origen i evolució del concepte. Les relacions entre institucions de l'Estat i la tipologia de règims democràtics.

16.- L'Executiu: evolució històrica i estructura actual. Govern i Cap d'Estat. El Govern: composició i funcions. L'hegemonia política del Govern. El Cap de l'Estat: estatut i funcions. Monarquia i República.

17.- Les Administracions públiques. Els principals models d'estructuració de les administracions. Els principis bàsics. Les burocràcies. Política i administració.

18.- Els Parlaments: evolució històrica. La representació. Estructura dels Parlaments. L'elecció dels parlamentaris: sistemes i processos electorals. Els efectes dels diferents sistemes electorals.

19.- Les funcions parlamentàries. L'acció legislativa. Les relacions amb l'Executiu: constitució i control. Altres funcions parlamentàries. La crisi dels Parlaments.

20.- Les jurisdiccions: evolució històrica. Models organitzatius contemporanis. Les seves relacions amb les demés institucions estatals. La denominada "polítització de la justícia".

21.- La posició de l'Estat contemporani: entre la globalització i la i la descentralització. L'Estat davant d'altres actors polítics no estatals.

Part IV.- EL PROCÉS POLÍTIC: LES BASES CULTURALS.-

1.- La política com a procés. El sistema polític: bases culturals, actors i resultats.

2.- Les actituds polítiques. Concepte i tipus.

3.- Ideologies i valors en el procés polític. Concepte, característiques i tipus.

4.- La socialització política: concepte, etapes i tipus.

5.- Les cultures polítiques. Concepte i tipus. Cultura política i institucions.

6.- La comunicació política i l'opinió pública. Conceptes bàsics i posició en el procés polític.

Part V.- EL PROCÉS POLÍTICA: ELS ACTORS.-

7.- La participació en el procés polític. Els tipus d'actors polítics. La ciutadania.

8.- La participació individual. La formes d'intervenció del ciutadà en el procés polític.

- 9.- El comportament electoral com a forma d'acció política. Característiques i factors explicatius.
- 10.- La participació col·lectiva. Tipus d'actors col·lectius: partits, grups de pressió i moviments socials. Les paradoxes de l'acció col·lectiva.
- 11.- Els partits. Origen i evolució. Tipus de partits. Ideologies i "famílies" polítiques. Estructura i recursos dels partits.
- 12.- Els sistemes de partits. Concepte i tipus. Els factors explicatius dels diversos sistemes.
- 13.- Els grups de pressió. Tipus de grups i formes d'actuació. Els moviments socials. Tipus i formes d'actuació.
- 14.- L'acció política institucional i l'acció política no institucional. La violència política.
- 15.- Les élites polítiques. Reclutament, formació i transformacions. La professionalització política.

Part VI.- ELS RESULTATS DEL PROCÉS POLÍTIC.-

- 16.- La governació de les societats. Representació, decisió i execució.
- 17.- Les polítiques públiques. Concepte, elements i tipologies. Les fases d'una política pública.
- 18.- El marc de les polítiques públiques. Estat del Benestar, intervenció pública i intervenció privada.

Part IX.- EL CONEIXEMENT DE LA REALITAT POLITICA.

- 19.- Ciències socials, ciència política i ciències polítiques. El sorgiment de la ciència política: tradicions nacionals i relacions amb altres disciplines (economia, filosofia, història, sociologia).
- 20.- Les principals tendències en ciència política: definicions d'objecte i de mètode. El paper de la descripció, de la comparació i de la teoria.

BIBLIOGRAFIA.-

1) No existeix un sol text que cobreixi el conjunt de la matèria d'una manera adequada. Tenint en compte diversos factors, es consideren textos útils en el seu conjunt les obres següents:

- R. DEL AGUILA (comp.), Tratado de Ciencia Política, Madrid, Trotta, 1998.
- J. BENEDITO-M.L. MORAN (eds), Sociedad y política. Madrid, Alianza, 1995.
- M. CAMINAL (ed.) Manual de Ciencia Política, Madrid, Tecnos 1996.
- R. GARCIA COTARELO, J. L. PANIAGUA (comps.), Introducción a la ciencia política, Madrid (UNED), diverses edicions.
- C. RODRIGUEZ AGUILERA, P. VILANOVA, Temas de Ciencia Política, Barcelona (Ed. PPU), 1990.

2) És molt útil la lectura de textos que –sense ser manuals- tracten de la política en perspectiva contemporània, com són

- N. BOBBIO, Estado, gobierno, sociedad. Barcelona (Plaza-Janés), 1987.
- F. SAVATER, Política para Amador, Barcelona (Ariel), (vàries edicions)
- K. MINOGUE, Introducción a la política, Madrid (Acento), 1998.

Es podran incloure en la prova final obligatòria algunes qüestions relacionades amb la temàtica d'aquests tres llibres.

3) Com antologia d'una sèrie de textos clàssics de ciència política, és útil:

- G. ALMOND et al., Diez textos básicos de Ciencia Política, Barcelona (Ariel), 1992.

TREBALL I AVALUACIÓ.-

Durant el segon trimestre, els alumnes hauran de realitzar un treball on demostrin les capacitats adquirides en l'assignatura *Pràctiques Instrumentals* i, a la vegada, puguin aprofundir en algun aspecte de la disciplina. El tema del treball se seleccionarà d'acord amb el professor i tenint en compte la seva viabilitat i interès.

L'avaluació del rendiment de cada estudiant es basarà fonamentalment en la qualificació d'una prova final obligatòria sobre el conjunt del programa, tenint en compte a més la qualificació del treball esmentat en el paràgraf anterior i altres activitats que es puguin dur a terme durant el curs.